

Motion till riksdagen 2025/26:3097

av **Mathias Bengtsson (KD)**

Läroplikt istället för skolplikt

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda läroplikt i stället för skolplikt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige har vi i dag skolplikt. Den innebär att barn ska vara närvarande i skolan, att de ska gå i klassrummet och följa undervisningen. Men skolplikt är inte detsamma som lärande. Alltför många ungdomar lämnar grundskolan utan att ha nått målen.

Vi kristdemokrater menar att det är rimligt att utreda att införa läroplikt, med den finska modellen som inspiration. Med läroplikt flyttas fokus från att “sitta av” nio år i skolbänken till att faktiskt nå kunskapsmålen. Det betyder att ingen elev ska kunna gå ut grundskolan utan att ha uppnått de färdigheter och kunskaper som krävs. Om man inte klarar målen, så förlängs undervisningen helt enkelt tills man gör det.

Det handlar om barnets rättigheter. Att lämna skolan utan fullständiga betyg innebär ofta att arbetsmarknaden stänger dörrar, gymnasiet blir en återvändsgränd, och känslan av misslyckande riskerar att följa med hela livet. Att kräva närvaro i nio år, men inte garantera att eleverna faktiskt lär sig, är ett svek mot både barnen och föräldrarna.

Vi ser i dag att skolplikten inte räcker. Elever kan vara närvarande men ändå inte klara målen. En elev som har gått nio år i skolan men ändå saknar tillräckliga kunskaper för att läsa vidare på gymnasiet är i praktiken utlämnad.

Med läroplikt blir ansvaret tydligare: skolan får inte släppa taget om eleverna innan de når de grundläggande kunskaperna. Det innebär att undervisningen kan behöva förlängas, att elever som riskerar att halka efter får fler år på sig, och att vi som samhälle inte accepterar att någon lämnas kvar på perrongen när tåget går.

Med läroplikt skärps också skolans ansvar. Det räcker inte att räkna timmar av undervisning utan det är resultatet som gäller. Kommuner och skolor får ett tydligare incitament att sätta in tidiga stödinsatser, arbeta med mindre undervisningsgrupper och fokusera på studiero. När skolan vet att man inte kan "slussa vidare" elever utan fullständiga betyg, ökar pressen att göra rätt från början.

Vissa menar att läroplikt riskerar att bli en "förvaring" av elever som redan tappat motivationen. Men alternativet, att släppa ut unga utan kunskaper, är betydligt värre. Med rätt stöd, tydliga krav och en tro på varje barns förmåga, kan fler lyckas. Andra varnar för kostnaderna. Men faktum är att kostnaden för utanförskap är mångdubbelt större än kostnaden för extra skolår. Det är billigare att utbilda än att reparera.

Att införa läroplikt är att sända en tydlig signal om att vi i Sverige tar utbildning på allvar. Vi accepterar inte att barn lämnar skolan utan de kunskaper som behövs för att klara sig i livet. Vi accepterar inte att vissa halkar efter och sedan glöms bort. Vi står upp för alla barns rätt till lärande, inte bara till närvaro.

Mathias Bengtsson (KD)